

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Kuvendi i Komunës Rahovec
Opština Skupština Rahovac/Municipality of Rahovec

REPUBLIKA E KOSOVËS
KOMUNA E RAHOVECIT - OPŠTINA ORAHOVAC
Drejtoria për Administratë dhe Punë Sociale
Qendronja za Opštinsku Upravu

-III- Nr. i prot. 583 Më 27.02.2019
Br. prot. Dt. 2019
RAHOVEC - ORAHOVAC

Në bazë të nenit 12.2 shkronja (c) të Ligjit për Vetëqeverisje Lokale të Kosovës Nr.03/L-040, (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës Nr.28/2008), Neni 10 paragrafi 2.3 neni 40 paragrafi 2.1 dhe neni 46 paragrafi 1, i Statutit të Komunës së Rahovecit Nr. 1005 dt. 29.03.2017, Kuvendi i Komunës së Rahovecit në mbledhjen e mbajtur me datë 27.02.2019, merr këtë:

V E N D I M

Për vënien në debat publik të Draft Rregullores për Realizimin e të Drejtave të Fëmijëve

1. Kuvendi i Komunës së Rahovecit merr vendim për vënien në debat publik të Rregullores për Realizimin e të Drejtave të Fëmijëve.
 2. Të drejtë për pjesëmarrje në debat publik kanë të gjithë qytetarët e Komunës së Rahovecit dhe subjektet të tjera të interesuara.
 3. Për datën, vendi dhe koha e mbajtjes së debatit publik qytetarët dhe subjektet tjera të interesuara do të njoftohen përmes web - faqes zyrtare të Komunës dhe shpalljes publike në tabelën e shpalljeve .
 4. Pyetjet, vërejtjet, sugjerimet, komentet etj. (verbale dhe me shkrim), mund ti drejtohen ekipit për përcjelljen e debatit publik drejtpërdrejtë ose përmes zyrës së Kuvendit.
 5. Për zbatimin e këtij vendimi do të kujdeset, Drejtoria për Administratë, zyra e Kuvendit të Komunës së Rahovecit dhe Qendra për Punë Sociale në Rahovec..
 6. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë pas aprovimit nga Kuvendi i Komunës së Rahovecit.
- MAPL-së
 - Arkivi

KUVENDI I KOMUNËS NË RAHOVEC

01 Nr. 583

Rahovec, 27.02.2019

Afrim Dina

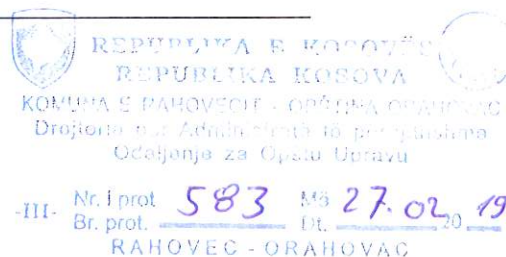
Kryesues i Kuvendit

Republika e Kosovës
Republika Kosovo / Republic of Kosovo
Komuna e Rahovecit
Opština Orahovac/Municipality Rahovec
Kryetari i Komunës – Presednik Opštine – Municipal Mayor

Nr. Protokolit: 583
Më datë: 27.02.2019
Rahovec, 2019

DRAFT-PROPOZIM
RREGULLORE NR. 01/2019
PËR
REALIZIMIN E TË DREJTAVE TË FËMIJËVE

Rahovec, Janar 2019

Në bazë të nenit 11 dhe 12.2 shkronja c), nenit 17 shkronja i) dhe nenit 58 shkronja h) të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisje Lokale ("Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës", 28/2008), nenit 98 të Ligjit të Punës Nr. 03/L-212 (Gazeta zyrtare e Republikës së Kosovës Nr. 90/01.12.2010), Udhëzimit Administrativ (QRK) Nr. 05/2013 për Parandalimin dhe ndalimin e formave të rrezikshme të punës së fëmijëve në Kosovë, Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi të Drejtat e Fëmijës të datës 20.11.1989, nenit 12 paragrafi 2 pika 2.1 të Statutit të Komunës së Rahovecit Nr.1005 të datës 29.03.2017, Kryetari i Komunës së Rahovecit, Komitetit për Politik dhe Financa dhe Kuvendit të Komunës i propozon këtë:

DRAFT- RREGULLORE
PËR
REALIZIMIN E TË DREJTAVE TË FËMIJËVE

I. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi dhe fushëveprimi

1. Kjo rregullore përcakton masat dhe veprimet e domosdoshme për realizimin e të drejtave të fëmijëve.
2. Dispozitat e kësaj rregulloreje zbatohen për të gjithë fëmijët pavarësisht racës, ngjyrës, gjinisë, gjuhës, fesë, mendimit politik apo ndonjë mendimi tjetër, origjinës kombëtare, përkatësisë etnike, pasurisë, aftësisë së kufizuar, prejardhjes familjare të fëmijëve, prindërve të tyre apo kujdestarëve ligjor dhe shtrihet në të gjitha institucionet të cilat janë nën administrimin e Komunës së Rahovecit apo veprojnë në nivel komunal, përderisa pavarësia e tyre nuk cenohet në kundërshtim me ligjin.

Neni 2
Përkufizimi i fëmijës

1. **Fëmijë** – nënkupton çdo qenie njerëzore nën moshën 18 vjeç, me përjashtim të rasteve kur moshë madhore arrihet më përpara, në përputhje me legjislacionin të cilit ai i nënshtrohet.
2. **Fëmijë me aftësi të kufizuar** - nënkupton fëmijët me dëmtime fizike, mendore, intelektuale apo shqisore aftagjata të cilat në ndërveprim me barriera të ndryshme mund të pengojnë pjesëmarrjen e tyre të plotë dhe efektive në shoqëri njësoj si pjesa tjetër e shoqërisë.
3. **I mitur** - nënkupton fëmijën mes moshës katërmëdhjetë (14) dhe tetëmbëdhjetë (18) vjet
4. Fëmijët janë një kategori e veçantë e personave të cilët për shkak të moshës, zhvillimit fizik, intelektual dhe psikurisë duhet t'i realizojnë të drejtat e tyre me mbështetjen e të rriturve. Prindërit, familjet, kujdestarët dhe institucionet qeveritare mbajnë përgjegjësinë kryesore për

realizimin e të drejtave të fëmijëve për të siguruar ruajtje dhe kujdes të veçantë, përfshirë mbrojtjen e duhur ligjore para dhe pas lindjes së tyre.

5. **Puna e lejuar për fëmijë** - është pjesëmarrja e fëmijës në aktivitete ekonomike që nuk janë të dëmshme për zhvillimin dhe shëndetin e fëmijës, posaçërisht nuk i pengojnë që të vijnë shkollimin dhe shfrytëzimin e kohës së lirë. E lejuar është edhe puna e cila është pjesë e praktikës profesionale dhe nën mbikëqyrjen përkatëse, pasi të jenë evidentuar dhe eliminuar të gjitha rreziqet.
6. **Puna e ndaluar për fëmijë** - është puna apo aktiviteti, i cili dëmton sigurinë, shëndetin, moralin dhe zhvillimin psikofizik të fëmijës, si rezultat i mungesës së përvojës dhe njohurive për kryerjen e punëve dhe detyrave të punës
7. **Organi i Kujdestarisë** – është organ komunal profesional kompetent për çështjet sociale, përgjegjës për mbrojtjen e interesave të fëmijëve dhe të rriturve, i përbërë nga një grup ekspertësh që vepron në kuadër të Qendrës për Punë Sociale. (koment nga QPS)
8. **Ekipi** - nënkupton Ekipin për të Drejtat e Fëmijës.

Neni 3

Parimet e përgjithshme të të drejtave të fëmijës

1. Konventa e Kombeve të Bashkuara mbi të Drejtat e Fëmijës të datës 20.11.1989 (në tekstin e mëtejme Konventa) i obligon shtetet që t'i sigurojnë të drejtat e fëmijës në mënyrë të plotë siç janë përcaktuar në konventë.
2. Kushtetuta e Republikës së Kosovës, legjislacioni dhe aktet nënligjore udhëhiqen nga parimet e Konventës:
 - a. **Mosdiskriminimi** që nënkupton se të gjithë fëmijët brenda juridiksionit lokal i gëzojnë të drejtat e barabarta pavarësisht racës, ngjyrës, gjinisë, fesë, mendimit politik, përkatësisë etnike, origjinës kombëtare apo sociale, statusit ekonomik të fëmijës, prindërve apo kujdestarit ligjor.
 - b. **Interesat më të mira të fëmijës** që nënkupton se në rast të ndonjë vendimi nga ana e institucioneve së pari do të merret parasysh interesi më i mirë i fëmijës i cili është subjekt i vendimit.
 - c. **E drejta e jetesës, mbijetesës dhe zhvillimit** që nënkupton sigurimin e një jete sa më cilësore për fëmijët, jo vetëm në aspektin fizik, por edhe në atë mendor, emocional, social dhe kulturor.
 - d. **Pikëpamjet e fëmijës**, që nënkuptojnë lirinë e fëmijëve për t'i shprehur pikëpamjet e tyre mbi çështjet që lidhen me ta, si dhe obligimin e institucioneve për t'i dëgjuar këto pikëpamje dhe për t'i marrë parasysh ato kur të marrin vendime që ndikojnë tek këta fëmijë, gjithmonë në përputhje me nivelin e zhvillimit të fëmijës.
3. Parimet e Konventës zbatohen në mënyrë direkte në legjislacionin vendor.

Neni 4 Komuna

1. Komuna është institucioni i qeverisjes lokale, dhe përgjegjëse për sigurimin e shërbimeve dhe masave parandaluese, mbrojtëse dhe rintegruese për mbrojtjen e fëmijës brenda territorit të saj, sipas standardeve dhe politikave të përcaktuara me konventa ndërkombëtare.
2. Komunat përgatit plane vjetore dhe financim përkatës për zhvillimin dhe mirëmbajtjen e shërbimeve për mbrojtjen e fëmijës.
3. Komuna i garanton secilit fëmijë që:
 - 3.1. Të ndikojë apo të marrë pjesë në vendimet e Komunës së vet;
 - 3.2. Të shprehë pikëpamjet për Komunën;
 - 3.3. Të marrë pjesë në jetën familjare, të komunitetit dhe jetën sociale;
 - 3.4. Të marrë shërbimet kryesore si kujdesi shëndetësor, arsimimi dhe kujdesi alternativ;
 - 3.5. Të pijë ujë të pastër dhe të ketë qasje në higjienën e duhur;
 - 3.6. Të jetë i mbrojtur nga shfrytëzimi, dhuna dhe abuzimi apo çfarëdo rreziku tjetër cënues për shkak të moshës apo gjinisë;
 - 3.7. Të ecë i sigurtë në rrugët e qytetit;
 - 3.8. Të takohet dhe luajë me shokët;
 - 3.9. Të ketë hapësira të gjelbra për bimët dhe kafshët;
 - 3.10. Të jetojë në një mjedis të pastër;
 - 3.11. Të marrë pjesë në ngjarjet kulturore dhe sociale;
 - 3.12. Të jetë një qytetar i barabartë i Komunës, me qasje në secilin shërbim, pavarësisht nga përkatësia etnike, feja, të ardhurat, gjinia apo aftësia.

II. DISPOZITA TË VEÇANTA

Neni 5 Përgjegjësitë për të drejtat e fëmijës

1. Realizimi i të drejtave të fëmijës është përgjegjësi kryesore e familjes dhe llogaridhënie morale dhe e vetë-imponuar e institucioneve qeveritare;
2. Çdo zyrtar publik, secili institucion komunal, çdo institucion në nivel qendror që vepron në nivel komunal dhe çdo subjekt tjetër që lidhet me fëmijët – të gjithë kanë përgjegjësi sociale

dhe ligjore për t'u angazhuar në mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të fëmijës, në përputhje me konceptin e Komunës.

3. Lista e palëve përgjegjëse për mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të fëmijës në Komunë përfshin (por nuk kufizohet në) këto palë:

- 3.1. Zyra e kryetarit të Komunës, kuvendi dhe drejtoritë e Komunës;
- 3.2. Ministritë e linjës me kompetenca të deleguara ose të zgjeruara;
- 3.3. Organet e drejtësisë për fëmijë (policia, gjykata, prokuroria, shërbimi i lirim me kusht, etj);
- 3.4. Mekanizmat koordinuese për mbrojtjen e fëmijëve në nivel të Komunës;
- 3.5. Njësia për të drejtat e njeriut/fëmijës në Komunë;
- 3.6. Qendra për punë sociale;
- 3.7. Institucionet shëndetësore;
- 3.8. Shkollat, përfshirë të gjitha institucionet publike dhe private të arsimit para universitar;
- 3.9. Klubet dhe shoqatat sportive dhe artistike;
- 3.10. Institucioni i avokatit të popullit (Ombudspersonit);
- 3.11. Shoqatat dhe këshillat e prindërve;
- 3.12. Organizatat e shoqërisë civile;
- 3.13. Zyrat dhe njësitë e organizatave ndërkombëtare në Komunë;
- 3.14. Shoqatat profesionale;
- 3.15. Organet tjera (formale dhe joformale) që si qëllim parësor kanë promovimin e mbrojtjes së përgjithshme sociale dhe mirëqenies të të gjithë fëmijëve;

Neni 6

Mekanizmat koordinuese për të drejtat e fëmijës

1. Mekanizmi koordinues i Komunës shërben si një platformë apo rrugë për vendosjen e prioriteteve dhe sistemeve të sigurimit të cilësisë për formësimin e çështjeve dhe zgjidhjeve për fëmijë, veçanërisht për vënien në praktikë të angazhimeve dhe veprimeve të politikave ekzistuese.
2. Mekanizmi koordinues i Komunës krijon një mjedis mundësues për përgatitjen e planeve të veta për zhvillim, alokon buxhetet dhe monitoron zbatimin e programeve të tyre përkatëse.
3. Kryetari i Komunës emëron kryesuesin e mekanizmit koordinues dhe është përgjegjës për angazhimet e Kuvendit të Komunës për politikatat dhe shërbimet për fëmijë.

4. Komuna, me një vendim të veçantë, përcakton mekanizmat koordinues për realizimin e të drejtave të fëmijës në sistemin e qeverisjes komunale, përfshirë kushtet e punës të përkufizuara për rolet, përgjegjësitë dhe rregullat e procedurës.
5. Ky mekanizëm është i përbërë nga palë dhe institucione të ndryshme dhe në të përfaqësohen edhe njësi të ndryshme si dhe grupe të tjera formale dhe joformale. Përbërja e këtij mekanizmi përcaktohet nga akti i themelimit të mekanizmit me kushtet e punës të përkufizuara.
6. Mekanizmi duhet të:
 - 6.1.Promovojë konceptin e Komunës dhe praktikën e përkufizuara sipas mjeteve dhe udhëzimeve të krijuara;
 - 6.2.Sigurojë koordinimin e politikave të cilat ndikojnë tek fëmijët;
 - 6.3.Sigurojë që të gjitha aspektet e kornizës ligjore të cilat janë nën kontrollin e Komunës i promovojnë dhe i mbrojnë të drejtat e fëmijëve. Ndërkohë, të veprojnë si një mbështetës i fuqishëm i fëmijëve duke ndikuar në legjislacionin mbi të cilin nuk ka kontroll (ai në nivel vendi) të bëjë të njëjtën gjë;
 - 6.4.Kryej vetëvlerësime periodike të cilat rezultojnë me veprime dhe politika që duhet të ndërmerren nga Komuna në mënyrë që të krijohet një komunë mike për fëmijë;
 - 6.5.Udhëheqë procesin e hartimit të një strategjie komunale dhe një plani të veprimit për fëmijë në baza vjetore dhe të vëzhgojë zbatimin e tij bazuar në vetëvlerësimin komunal;
 - 6.6.Strategjitë komunale dhe planet e veprimit, *sikur që është strategjia e propozuar e Qendrës për Punë Sociale në kuadër të Drejtorisë për Punë dhe Mirëqenie Sociale për organizimin e Qendrës për qëndrim ditë të fëmijëve me nevoja të veçanta (koment nga QPS)*si dhe për të drejtat e fëmijëve në përgjithësi, hyjnë në fuqi nga vendimi i Kryetarit të Komunës.
 - 6.7.Sigurojë një sistem komunikimi që mundëson rrjedhën e informacionit ndërmjet pikëpamjeve të fëmijëve që konfirmon se janë duke u respektuar në punën e tij dhe në punën e mbarë qeverisjes në nivel komunal;
 - 6.8.Sigurojë sistem komunikimi që mundëson shkëmbimin e informacionit ndërmjet institucioneve komunale dhe njësive specifike të institucioneve relevante, përgjegjëse për çështjet e fëmijëve;
 - 6.9.Bëjë rekomandime për të vepruar në mbrojtjen dhe promovimin e të drejtave të fëmijëve;
 - 6.10. *Komiteti Lokal i Veprimit për Parandalimin dhe Eliminimin e Formave të rënda për fëmijët, i themeluar me vendim të Kryetarit të Komunës, do të bashkëpunojë ngushtë me Mekanizmin Koordinues dhe organizma tjerë që kanë për qëllim mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të fëmijëve në Komunën e Rahovecit.(koment nga QPS)*
7. Mekanizmi nuk e përjashton krijimin e organeve, ekipeve dhe mekanizmave të tjerë, në vartësi të këtij mekanizmi, qofshin ato të përkohshme apo të përhershme, të orientuara në aspekte të veçanta të të drejtave të fëmijëve. Megjithatë, mekanizmi koordinues duhet t'i mbajë marrëdhëniet me mekanizmat tjerë dhe të raportojë mbi punën e tyre dhe të marrë këshilla dhe rekomandime nga mekanizmat tjerë koordinues.
8. Mekanizmit koordinues i jepet autoriteti më i lartë i Komunës, sepse ai i përgjigjet drejtpërdrejt Kryetarit të Komunës.

Neni 7

Vlerësimi i ndikimit tek fëmijët

1. Komuna zhvillon një proces për vlerësimin e ndikimit të politikave, legjislationit dhe programeve për fëmijë në jetët e fëmijëve. ???
2. Ky proces vlerëson situatën e të gjithë fëmijëve, me vëmendje të veçantë tek fëmijët nga grupet e pa favorizuara *e posaçërisht dhe jo vetëm, fëmijët pa përkujdesje prindërore dhe fëmijët e braktisur (koment nga QPS).*
3. Sigurohet që vlerësimi i ndikimit tek fëmijët fillon mjaft herët, gjatë analizës së situatës dhe formulimit të ndërhyrjeve për të pasur ndikim në vendim-marrje.
4. Kryen një vlerësim të rregullt të ndikimit të aspekteve të qeverisjes lokale tek fëmijët.
5. Sigurohet një hapësirë për procesin e pavarur të vlerësimit në lidhje me ndikimin e politikave në praktikën dhe shërbimet *sociale* për fëmijë.

Neni 8

Sistemi i raportimit të rregullt mbi gjendjen e fëmijëve

1. Kryetari i Komunës (kryesuesi/ja e mekanizimit koordinues) i raporton Kuvendit të Komunës për të siguruar funksionimin efektiv të mekanizmit të koordinimit dhe raportimin e rregullt mbi gjendjen e të drejtave të fëmijëve.
2. Mekanizmi koordinues komunal, i përcakton treguesit dhe të dhënat që janë prioritet të Komunës për fëmijët dhe interesat e tyre. Ky mekanizëm obligon Komunën të raportojë në mënyrë periodike mbi treguesit dhe të asistojë në monitorimin dhe vlerësimin e progresit për një komunë mike për fëmijë.
3. Komuna i përcakton rolet dhe përgjegjësitë e të gjitha institucioneve komunale në mbledhjen e të dhënave dhe raportimin nga sektorët përkatës, të lidhura me qëllimet e zhvillimit të qëndrueshëm të të drejtave të fëmijëve. ~~Në rast kur Komuna nuk ka të dhëna të mjaftueshme, ata janë të obliguar t'i sigurojnë ato në bashkëpunim me nivelin qendror. Qendra për Punë Sociale, do t'i dorëzojë Mekanizmit Koordinues, të dhënat lidhur me aktivitetet e saj sipas mandatit ligjor që ka për mbrojtjen e të drejtave dhe interesave të fëmijëve (koment nga QPS).~~
4. Komuna e cakton njësinë përgjegjëse në Komunë për të nxjerrë të dhëna të rëndësishme dhe raportim të rregullt mbi statusin e treguesve për të drejtat e fëmijëve, të cilët sigurohen nga institucionet përgjegjëse komunale dhe u raportohet zyrtarisht në bazë vjetore.
5. Komuna i shfrytëzon në mënyrë efektive raportet për të zhvilluar politika, strategji komunale, plane të veprimit dhe buxhetin për fëmijë dhe duke u bazuar në nevojat kërkon nga njësitë përgjegjëse t'i përditësojnë të dhënat dhe raportimet në çdo kohë.

6. Bazuar në trendet e zhvillimit komunal, Komuna i shqyrton treguesit dhe raportin periodikisht në mënyrë që t'i rishikojë ato bazuar në nevoja.

Neni 9

Buxheti për fëmijë

1. Komuna zhvillon një proces për analizimin e nevojave të buxhetit për fëmijët e Komunës, bazuar në procesin e vlerësimit dhe raportimit. Ky proces përfshinë:
 - 1.1. Identifikimin nëse fëmijët janë duke i pranuar pjesët e duhura të burimeve për investime publike, në shërbime ku shpërndarja administrohet nga niveli i vendit;
 - 1.2. Analizën adekuate të buxhetit të përgjithshëm komunal dhe elementet brenda tij, në mënyrë që të zbulohet pjesa që është shpenzuar për fëmijë dhe të shfrytëzohen dëshmitë e gjeneruara për të investuar në fëmijë;
2. Komuna zhvillon një proces për planifikim të buxhetit komunal i cili është transparent dhe bazohet në konsultime me palët, duke i përfshirë edhe fëmijët. Ky buxhet i reflekton nevojat për ndarjen e burimeve për fëmijë në të gjitha aspektet e qeverisjes komunale.
3. *Komuna, në bashkëpunim me Qendrën për Punë Sociale do të planifikojë buxhetin e posaçëm për fëmijët pa mbështetje prindërore dhe për Familjet Strehuese të cilat me vetëmohim dhe me përkushtim rrisin, ushqejnë dhe kujdesen për fëmijët e braktisur (koment nga QPS).*

Neni 10

Promovimi i të drejtave të fëmijëve

1. Komuna ndërmerr masa të qarta në mënyrë që të promovohen dhe respektohen të drejtat e fëmijëve, si nga fëmijët ashtu edhe nga të rriturit.
2. Masat për promovimin e të drejtave të fëmijëve përfshijnë (por nuk kufizohen në):
 - 2.1. Organizmin e trajnimeve mbi të drejtat e fëmijëve për udhëheqësit komunal dhe zyrtarët kryesorë;
 - 2.2. Përfshirjen e mësimit rreth të drejtave të fëmijëve dhe Konventës për të Drejtat e Fëmijëve në të gjitha nivelet e kurrikulave të shkollës;
 - 2.3. Përfshirjen e mësimit dhe promovimit të respektimit të të drejtave të fëmijëve në kuadër të programeve të trajnimit para dhe gjatë shërbimit për persona të cilët punojnë me ose për fëmijë.
 - 2.4. Vlerësimin e rregullt të njohurive për të drejtat e fëmijëve në mesin e të rriturve dhe fëmijëve;
 - 2.5. Promovimin e punës së *Organit të Kujdestarisë të QPS-së dhe (koment nga QPS)* institucioneve tjera të cilat e kanë për mandat ligjor promovimin, monitorimin dhe mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve.

3. Komuna krijon partneritete me institucionet qendrore sipas standardeve të përcaktuara nga MPMS-DPSF (koment nga QPS) dhe gjithashtu me organizatat e shoqërisë civile, grupet e të rinjve dhe mediat për t'i promovuar të drejtat e fëmijëve.

Neni 11

Avokimi i pavarur për fëmijë

1. Komuna krijon një sistem të qëndrueshëm të partneritetit me një spektër të gjerë të organizatave të shoqërisë civile dhe institucioneve të pavarura të cilat avokojnë për të drejtat e fëmijëve.

Në këtë drejtim:

- 1.1. Organizatave joqeveritare të licencuara për mbrojtjen e të drejtave të fëmijëve, (koment nga QPS) u jepet mbështetje adekuate për të zhvilluar kapacitetet e tyre për të ndikuar në vendimmarrje në mënyrë të pavarur në fushën e të drejtave të fëmijëve;
 - 1.2. Inkurajohen dhe mbështeten organizatat e të rinjve dhe fëmijëve;
 - 1.3. Lehtësohet themelimi i institucioneve të pavarura për të drejtat e fëmijëve;
 - 1.4. Mbahen komunikime të rregullta me OJQ-të dhe institucionet e pavarura, në mënyrë që të sigurohet një situatë e qartë e fëmijëve në Komunë.
2. Kuvendi i Komunës organizon të paktën një seancë vjetore për t'i diskutuar çështjet e të drejtave të fëmijës duke iu referuar raportit të situatës për fëmijë (Neni 8, pika 4 e kësaj rregulloreje).
 3. Komuna organizon “ditët e hapura për fëmijë” (të paktën 3 ditë në vit) dhe diskuton çështjet lidhur me të drejtat e fëmijës.
 4. Komuna në bashkëveprim, dhe jo vetëm, në mes të Drejtorisë së Arsimit dhe QPS-së organizon këshillime dhe ligjërata nëpër shkolla dhe ambiente të fëmijëve, me qëllim të parandalimit dhe eliminimit të fenomeneve të këqija në mesin ku jetojnë dhe mësojnë (koment nga QPAS).

Neni 12

Pjesëmarrja e fëmijës

1. Komuna siguron pjesëmarrje aktive të fëmijëve në rastet me interes për ta, në çdo proces vendim-marrës. Të gjithë zyrtarët publikë, institucionet dhe njësitë komunale institucionale, janë të obliguara ta pasqyrojnë këtë në punën e tyre.
2. Institucionet edukative e mundësojnë mësimin dhe praktikimin e pjesëmarrjes aktive përmes kurrikulës së shkollës dhe aktiviteteve ekstra-kurrikulare dhe në koordinim me institucionet e sektorëve përkatës të cilët janë drejtpërdrejt në kontakt me fëmijët gjatë ofrimit të shërbimeve për ta (shëndetësia, mirëqenia sociale, drejtësia etj.).

3. Institucionet edukative, sportive dhe kulturore e nxisin krijimin dhe funksionimin e organizatave të fëmijëve dhe të rinjve, klubeve sportive, artistike dhe kulturore, etj.
4. Organet administrative dhe gjyqësore në Komunë në rastin e vendim-marrjes për rastet që ndikojnë tek fëmijët, i marrin plotësisht parasysh pikëpamjet e fëmijëve, dhe në përputhje me praktikën dhe udhëzimet e përcaktuara nga legjislacioni ekzistues dhe i përshtatshëm për moshën e tyre.
5. Pjesëmarrja kuptimplotë e fëmijëve sigurohet në procesin e vlerësimit të ndikimit të ligjeve, politikave dhe praktikave tek fëmijët, në procesin e raportimit për gjendjen e fëmijëve në Komunë, në procesin e buxhetimit për fëmijë si dhe në promovimin e të drejtave të fëmijëve për fëmijë dhe të rritur.
6. Në mënyrë që të sigurohet pjesëmarrja e fëmijëve, Komuna e merr parasysh dhe bashkëvepron rregullisht me Asamblenë komunale të fëmijëve si organ primar në Kuvendin Komunal që i përfaqëson në mënyrë të drejtpërdrejtë opinionet dhe pozitën e të gjithë fëmijëve, në veçanti të atyre më të cenuarëve.

Neni 13 Ndalesat

1. Aktivitetet e përgjithshme dhe sektorët me prioritet për tu ndaluar:
 - 1.1. Ndalohet puna e natës për të rinjtë nën moshën 18 vjeç prej orës 22 deri në ora 6 të mëngjesit;
 - 1.2. Ndalohet ngritja e kohëpaskohshme e peshave të rënda mbi 15 kg (M) dhe 10 kg (F);
 - 1.3. Ngritja dhe bartja e vazhdueshme e peshave mbi 10 kg (M) dhe 5 kg (F);
 - 1.4. Puna në thellësi, nën sipërfaqe të tokës, nën ujë dhe vende të mbyllura;
 - 1.5. Puna në lartësi mbi 2 m;
 - 1.6. Ekspozimi ndaj temperaturave ekstreme të larta apo të ulëta, ndaj zhurmës dhe dridhjes;
 - 1.7. Ekspozimi ndaj substancave toksike;
 - 1.8. Ekspozimi ndaj substancave biologjike;
 - 1.9. Ekspozimi ndaj radioaktivitetit;
 - 1.10. Ekspozimi ndaj substancave kancerogjene, pluhurit dhe gazrave;
 - 1.11. *Ndalohet çdo përdorim i substancave të dëmshme për shëndetin dhe zhvillimin të rregullt dhe normal të fëmijëve (koment nga QPS).*

Neni 14

1. Ndalohet puna e menjëhershme për fëmijët nën moshën 18 vjeç në këto sektore:
 - 1.1. Bujqësia ku përfshihen: puna në ujitje, operimi me makina bujqësore, puna me pesticide dhe spërkatja, korret, punë të rënda fizike në fusha dhe hapja e gropave për pyllëzim ose mbjellje të pemëve, hapja e puseve (kanaleve), prerja e drunjëve dhe përpunimi i drurit,

- puna në thertore dhe në industrinë e përpunimit të mishit, gjuetia dhe peshkataria, grumbullimi i frutave malorë dhe vjelja e pemëve, puna në serre dhe puna në bletishtë;
- 1.2. Puna në rrugë ku përfshihen: bartja e peshave të rënda, pastrimi i parafangove të automjeteve në komunikacion, kërkimi i lëmoshës, shitja e gjësendeve ushqimore, duhanit, etj;
- 1.3. Puna në ndërtimtari siç janë: germimi i dheut, transportimi i peshave të rënda, shitja e rërës dhe çimentos, puna në skela, etj;
- 1.4. Puna në deponi të mbeturinave siç janë: hulumtimi, grumbullimi dhe bartja e mbeturinave;
- 1.5. Puna në eksploatimin e pasurive natyrore siç janë: gërmimet sipërfaqësore të thëngjillit, rërës dhe gurëve, eksploatimi i thëngjillit, rërës dhe gurëve.

III. DISPOZITAT PËRFUNDIMTARE

Neni 15 **Procedurat për zbatimin e Rregullores**

1. Mekanizmi i koordinimit (ose ndonjë organ tjetër komunal ose i pavarur) e monitoron zbatimin e rregullores dhe harton raporte vjetore.
2. Kuvendi Komunal diskuton raportet dhe bazuar në këtë miratim merr vendime për masat eventuale për sigurimin e zbatimit të tij të plotë.
3. Në rast të shkeljes së detyrave lidhur me zbatimin e Rregullores nga zyrtar publik, organet përkatëse komunale marrin masa adekuate në pajtim me procedurat komunale.

Neni 16 **Hyrja në fuqi**

1. Çdo dispozitë e kësaj rregulloreje që bie ndesh me ligjet në fuqi epërsi do të kenë dispozitat ligjore.
2. Pas miratimit nga Kuvendi i Komunës së Rahovecit, kjo Rregullore hyn në fuqi 15 ditë pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës MAPL-në dhe 7 ditë pas shpalljes publike në ueb-faqen e Komunës.

01 Nr. 583
Rahovec, 27.02.2019

Afrim Dina
Kryesuesi i Kuvendit